

เปิดรับฟังความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติภาษีการได้รับประโยชน์จากการพัฒนาระบบ สาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของรัฐ พ.ศ.

๑. สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา

โครงการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง (โครงการฯ) นับเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศที่รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ โดยนโยบายดังกล่าวระบุว่า รัฐบาลจะพัฒนาระบบขนส่งมวลชน โดยให้ความสำคัญกับโครงการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ในกรุงเทพมหานคร และรถไฟฟ้าเชื่อมกรุงเทพมหานครกับเมืองบรีวารเพิ่มเติม เพื่อลดเวลาในการเดินทางของประชาชนและเพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ด้านคมนาคมทางอากาศโดยปรับปรุงท่าอากาศยานสุวรรณภูมิระยะที่ ๒ ท่าอากาศยานดอนเมือง และท่าอากาศยานสากลในภูมิภาค ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ท่าอากาศยานในภูมิภาค เพื่อให้สามารถรองรับปริมาณการจราจรทางอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมการบินของประเทศ การซ่อมบำรุงอากาศยาน และการพัฒนาขีดความสามารถในการให้บริการขนส่งทางอากาศ ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับสากล รวมทั้งการใช้ท่าอากาศยานในภูมิภาคเสริมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และท่าอากาศยานดอนเมือง เช่น ท่าอากาศยานอุตะเถา เป็นต้น และด้านการคมนาคมทางน้ำ โดยพัฒนาการขนส่งสินค้าทางลำน้ำและชายฝั่งทะเล เพื่อลดต้นทุนระบบโลจิสติกส์ของประเทศ เริ่มจากการเร่งรัดพัฒนาท่าเทียบเรือชายฝั่งที่ทำเรือแหลมฉบัง ท่าเรือชายฝั่งทะเลอ่าวไทยและอันดามัน ตลอดจนผลักดันให้ท่าเรือในลำน้ำเจ้าพระยาและปากสักมีการใช้ประโยชน์ในการขนส่งสินค้าภายในประเทศและเชื่อมโยงกับท่าเรือแหลมฉบัง รวมทั้งการขุดลอกร่องน้ำลึก

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบโครงการลงทุนขนาดใหญ่ ภายใต้แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๕ วงเงินจำนวน ๑.๗๙ ล้านล้านบาท ซึ่งการลงทุนดังกล่าวถือเป็นโครงการระยะยาวที่จะส่งผลให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและส่งเสริมด้านการค้าและเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ อย่างไรก็ตาม การลงทุนดังกล่าวได้ส่งผลให้มูลค่าของที่ดินและห้องชุดรอบบริเวณโครงการฯ เพิ่มสูงขึ้น ดังจะเห็นจากในกรณีราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินบริเวณแนวรถไฟฟ้าในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒ มีการปรับตัวสูงขึ้นถึงร้อยละ ๑๐๐ - ๑๕๐ เมื่อเทียบกับในรอบ ๔ ปีก่อนหน้า ส่งผลให้เจ้าของที่ดินหรือห้องชุดได้รับประโยชน์จากส่วนต่างของมูลค่าที่ดินและห้องชุดที่เพิ่มขึ้น จึงสมควรจะคืนผลประโยชน์บางส่วนให้รัฐเพื่อนำไปพัฒนาโครงการฯ ต่อไป ในกรณีที่มีการซื้อขายหรือเปลี่ยนกรรมสิทธิ์

จากการศึกษาประสบการณ์ต่างประเทศพบว่า หลายประเทศ เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส โปแลนด์ โคลัมเบีย เป็นต้น มีการจัดเก็บภาษีจากผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการโครงการฯ ของรัฐ ขณะที่ประเทศไทยยังไม่มีกรอบกฎหมายเพื่อจัดเก็บภาษีดังกล่าว ทำให้รัฐต้องรับภาระในการดำเนินการเพียงฝ่ายเดียว

๒. ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมาย

จากสภาพข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น กระทรวงการคลังจึงเห็นว่า มีความจำเป็นต้องตรากฎหมายว่าด้วยภาษีการได้รับประโยชน์จากการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของรัฐเพื่อลดภาระด้านงบประมาณในการพัฒนาโครงการฯ ที่ต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก

โดยการจัดเก็บภาษีจากผู้ที่ได้รับประโยชน์และมูลค่าที่ดินและห้องชุดที่เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาโครงการฯ ของภาครัฐ

๓. หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติภาษีการได้รับประโยชน์จากการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของรัฐ พ.ศ.

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดเก็บภาษีการได้รับประโยชน์ในการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของรัฐในประเทศไทย เนื่องจากรัฐบาลอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง ซึ่งมีต้นทุนในการดำเนินการค่อนข้างมาก ประกอบกับเมื่อโครงการดังกล่าวแล้วเสร็จจะส่งผลให้ที่ดินหรือห้องชุดบริเวณรอบโครงการมีมูลค่าสูงขึ้น ดังนั้น เพื่อให้ภาครัฐสามารถจัดเก็บภาษีจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือเป็นเจ้าของห้องชุดที่ได้รับประโยชน์จากส่วนต่างของมูลค่าที่ดินหรือห้องชุดอันเนื่องมาจากการพัฒนาโครงการดังกล่าวและนำรายได้จากการจัดเก็บภาษีดังกล่าวมาใช้ในการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของรัฐ

๔. สาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติภาษีการได้รับประโยชน์จากการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของรัฐ พ.ศ. (ร่างพระราชบัญญัติฯ) (Windfall Tax) มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๔.๑ ผู้เสียภาษี คือ ผู้ขายที่ดินหรือห้องชุด เจ้าของที่ดินหรือห้องชุดที่ใช้ประโยชน์ในที่ดินเชิงพาณิชย์ที่มีมูลค่าสูงกว่า ๕๐ ล้านบาท และผู้พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นเจ้าของห้องชุดรอกการจำหน่าย ซึ่งอยู่รอบพื้นที่ที่มีโครงการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของรัฐ (โครงการฯ)

๔.๒ โครงการฯ ที่จัดเก็บภาษี คือ โครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูง รถไฟรางคู่ รถไฟฟ้าขนส่งมวลชน สนามบิน ท่าเรือ โครงการทางด่วนพิเศษ และโครงการอื่น ๆ ที่กำหนดในกฎกระทรวง

๔.๓ การจัดเก็บภาษี ใน ๒ กรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ คือ การจัดเก็บในระหว่างการดำเนินโครงการฯ จะจัดเก็บจากการขายหรือเปลี่ยนกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือห้องชุดทุกครั้ง รอบพื้นที่โครงการฯ ในรัศมีที่กำหนด

กรณีที่ ๒ คือ การจัดเก็บเมื่อการดำเนินโครงการฯ แล้วเสร็จ จะจัดเก็บจากที่ดินหรือห้องชุดที่ใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ที่มีมูลค่าสูงกว่า ๕๐ ล้านบาท (ยกเว้นใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัยและทำเกษตรกรรม) และเก็บจากห้องชุดของผู้พัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่รอกการจำหน่าย ซึ่งอยู่รอบพื้นที่ที่มีโครงการฯ โดยให้เก็บภาษีดังกล่าวในปีถัดจากปีที่โครงการฯ แล้วเสร็จเพียงครั้งเดียว

๔.๔ พื้นที่จัดเก็บภาษี กำหนดขอบเขตไว้ ดังนี้

ประเภทของโครงการฯ	พื้นที่จัดเก็บภาษี (รัศมีรอบโครงการฯ โดยประมาณ)
๑. รถไฟฟ้าความเร็วสูง รถไฟรางคู่ รถไฟฟ้าขนส่งมวลชน	พื้นที่ในรัศมี ๒.๕ กิโลเมตร รอบสถานี
๒. สนามบิน	พื้นที่ในรัศมี ๕ กิโลเมตร จากแนวเขตห้ามก่อสร้างของสนามบิน
๓. ท่าเรือ	พื้นที่ในรัศมี ๕ กิโลเมตร จากแนวเขตที่ดินของท่าเรือ
๔. โครงการทางด่วนพิเศษ	พื้นที่ในรัศมี ๒.๕ กิโลเมตร รอบทางขึ้นและทางลง

ทั้งนี้ ขอบเขตพื้นที่จัดเก็บภาษีดังกล่าวจะกำหนดเป็นเพดานรัศมีสูงสุดไว้ในร่างพระราชบัญญัติฯ แต่พื้นที่จัดเก็บจริงจะพิจารณากำหนดโดยคณะกรรมการพิจารณากำหนดพื้นที่จัดเก็บภาษี โดยออกเป็นกฎกระทรวงเพื่อบังคับใช้ต่อไป

๔.๕ ผู้จัดเก็บภาษี กำหนดให้กรมที่ดินเป็นหน่วยงานที่จัดเก็บภาษีในกรณีที่ ๑ และ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่จัดเก็บภาษีในกรณีที่ ๒

๔.๖ อัตราภาษีที่จัดเก็บ กำหนดเพดานอัตราสูงสุดของภาษีที่กรมที่ดินและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจจัดเก็บได้ ไม่เกินร้อยละ ๕ ของฐานภาษี ส่วนอัตราภาษีที่จะจัดเก็บจริงจากผู้เสียภาษี จะออกเป็นพระราชกฤษฎีกาโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

๔.๗ ฐานภาษีเพื่อการคำนวณภาษี ได้แก่ ส่วนต่างของมูลค่าที่ดินหรือห้องชุดที่เพิ่มขึ้น ระหว่างมูลค่าก่อนวันที่รัฐเริ่มดำเนินโครงการฯ และมูลค่าในวันที่โครงการฯ แล้วเสร็จ แล้วแต่กรณี เว้นแต่ห้องชุดที่ผู้พัฒนาโครงการอาคารชุดเป็นผู้จำหน่าย หรือห้องชุดที่ยังไม่ได้จำหน่ายภายหลังวันที่โครงการฯ แล้วเสร็จ ให้คำนวณส่วนต่างของมูลค่าห้องชุดโดยใช้มูลค่าห้องชุดที่คำนวณได้คูณด้วย ร้อยละยี่สิบ

การคำนวณมูลค่าที่ดินและห้องชุด ให้ใช้ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินและราคาประเมินทุนทรัพย์ห้องชุดเพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน ที่คณะกรรมการกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์กำหนดเป็นเกณฑ์ในการคำนวณ

“วันที่รัฐเริ่มดำเนินโครงการฯ” หมายถึง วันที่ทำสัญญาก่อสร้างโครงการฯ

“วันที่โครงการฯ แล้วเสร็จ” หมายถึง วันที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุมีมติตรวจรับโครงการฯ แล้วเสร็จสิ้นทุกระบบและได้รับส่งมอบงาน

๔.๘ การคำนวณภาษี ให้ใช้ฐานภาษีของที่ดินหรือห้องชุดที่คำนวณได้คูณด้วยอัตราภาษี

๔.๙ เงินภาษี ภาษีที่จัดเก็บจะนำส่งเข้ากองทุนพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของรัฐ ซึ่งจะนำไปใช้ในการพัฒนาโครงการฯ ต่อไป ทั้งนี้ กองทุนดังกล่าวจะอยู่ภายใต้การบริหารของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

๔.๑๐ กำหนดให้มี “คณะกรรมการพิจารณากำหนดพื้นที่จัดเก็บภาษี” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ และเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปลัดกระทรวงคมนาคมหรือผู้แทน ปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้แทน เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นผู้ช่วยเลขานุการ โดยคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติให้กำหนดพื้นที่จัดเก็บภาษี และวินิจฉัยปัญหา ให้คำปรึกษาหรือแนะนำในการจัดเก็บภาษี เพื่อให้การจัดเก็บภาษีดังกล่าวมีมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ ที่เป็นผู้แทนในระดับกรมดำเนินการตามที่คณะกรรมการฯ มอบหมาย

๕. ประโยชน์

๕.๑ เพิ่มรายได้ของรัฐบาล สำหรับการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง

๕.๒ สร้างความเป็นธรรม โดยให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือห้องชุดในบริเวณรอบโครงการฯ ที่ได้รับประโยชน์จากการที่ราคาที่ดินหรือห้องชุดดังกล่าวเพิ่มขึ้นจากโครงการฯ ของรัฐจ่ายภาษีให้รัฐ

๖. ประเด็นที่จะขอรับฟังความคิดเห็น

๖.๑ หลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติภาษีการได้รับประโยชน์จากการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของรัฐ พ.ศ.

๖.๒ สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติภาษีการได้รับประโยชน์จากการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของรัฐ พ.ศ.

ในการนี้ สำนักงานเศรษฐกิจการคลังจึงขอเชิญชวนหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชน ร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าว มายังสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ภายในวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ ผ่านช่องทาง ดังนี้

Fax : ๐๒ ๒๗๓ ๙๐๘๘

Email : wftaxstudy@gmail.com